

Tøjklemmen der erobrede verdenen

HISTORIE: C.C. Hansens tøjklemme blev en verdenssucces og gav samtidig beskæftigelse til husmødrene i Roskilde.

Af Lars Ahn Pedersen

ROSKILDE: Umiddelbart synes den ikke af meget, den lille tøjklemme, som er en del af Roskilde Museums nye faste udstilling »Magt og mennesker«. Men bag den gemmer sig historien om en af byens største erhvervssuccesser, der eksisterer den dag i dag.

Det begyndte med C.C. Hansen, som blev født i 1882 og var uddannet tømrer. I 1910 startede han sin egen trævarefabrik i Roskilde, men havde ikke det store held i begyndelsen. Først prøvede han sig med at fremstille træmateriale til elektriske artikler, og derefter kastede han sig over andre former for træarbejde, men heller ikke de slog an.

Gennembruddet kom, da han blev præsenteret for en tøjklemme, som var blevet lavet i statsfængslet i Vridsløselille, og blev spurgt, om det var noget for ham?

Tugthusarbejde

I »Jul i Roskilde« fra 1938 fortæller C.C. Hansen selv, at hans umiddelbare reaktion var, at »jeg syntes ikke, jeg vilde lave Tugthusarbejde«, men han stak klemmen i lommen og fandt den senere i juledagene 1911.

Her gik det op for ham, at fjederen var den egentlige udfordring, så han fik kon-

og fik snart sat gang i en produktion i Hersegade. I 1912 var den første prototype klar, og den kan ses på Roskilde Museum.

- Det er en skøn historie om en ting fra vores hverdag, som vi tager for givet og ikke tænker over, at den har en historie, siger museumsinspektør Laura Maria Schütze fra museumskoncernen Romu.

Succes i udlandet

I første omgang havde C.C.

Hansen svært ved at overbevise de danske grossister om, at hans tøjklemme var bedre end dem, der allerede fandtes på markedet.

»De var vant til at købe i

Hamburg. Godt, sagde jeg, saa skal de ogsaa købe mine Klemmer i Hamburg,« skrev han i »Jul i Roskilde«.

Så som det ofte ses, var vejen til det danske marked at få succes i udlandet. C.C. Hansen tog sine klemmer med på verdensudstillingen i Barcelona i 1929, hvor den vandt bronze, og på industriudstillingen i Bruxelles i 1935, hvor det blev til guld.

- Det var afgørende for, at klemmen slog igennem internationalt, siger Laura Maria Schütze.

Samlet i hjemmene

I 1938 kunne C.C. Hansen derfor åbne en ny fabrik på Ringstedvej, der producerede 600.000 gros (en gros svarer til 12 dusin, dvs. 144, red.) om året, men var bygget til at kunne producere op til en million gros årligt.

Det var dog kun fjederen og træstykker, der blev

Fjederen og træstykket blev fremstillet på C.C. Hansens fabrik, men klemmerne blev samlet i private hjem eller i fængslerne.

Foto: Trine Sejthen, Museumskoncernen ROMU

fremstillet på fabrikken. Selve klemmen blev samlet med håndkraft af kvinder og børn i private hjem i Roskilde eller af fanger i fængslerne og patienter på fx Sankt Hans Hospital.

»Et halvt Hundrede smaa Hjem i Roskilde faar ved dette Arbejde et kærkomment Tillæg til Aldersrenten,« lød det fra C.C. Hansen selv i »Jul i Roskilde«.

- Klemmerne blev samlet i hånden, fordi C.C. Hansen ikke kunne lave en maskine, der kunne gøre det. Selv i dag, hvor produktionen er

flyttet til Kina, er det stadig mere effektivt at samle dem i hånden end at bruge maskiner, siger Laura Maria Schütze.

Etklemmeeventyr

C.C. Hansen døde i 1952, men virksomheden blev drevet videre af først hans sønner, siden hans barnebarn og i dag af oldebarnet Robert La Cour, der overtog ejerskabet i 2013.

C.C. Hansen A/S har stadig hovedkontor i Roskilde, men holder i dag til på Ledreborg Allé. Virksomheden gør sig ikke kun i tøjklemmer, men i en bred vifte af husholdningsprodukter. Fabrikken på Ringstedvej blev revet ned i 1980'erne.

- Der er de mange modsætninger i denne historie, som gør den helt vidunderlig: en hverdagsting, simpel teknologi, flotte priser og en eksportsucces. Det er et rent klemmeeventyr, siger Laura Maria Schütze.

Disse to kæmpeklemmer blev brugt som reklame, når C.C. Hansen var på messer og udstillinger i udlandet.

Historien bag

I efteråret 2017 indviede Roskilde Museum sin nye faste udstilling »Magt og mennesker«, der afløste den gamle udstilling fra 1997.

I serien »Historien bag« fortæller DAGBLADET hver uge sammen med museets inspektører om en eller flere udvalgte genstande fra udstillingen.

Vi får baggrunden for genstanden og hvilken plads, den indtager i Roskildes historie.